

The Prediction between Academic burnout based on Academic anxiety, Religious commitment and Moral foundation with Referred students to consuling

Roya Mashak, Ph.D

Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Ashrafi Esfahani University, Isfahan, Iran

Samira Seyedasiaban, Ph.D

Assistant Professor, Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

Alireza Heidarei, Ph.D

Professo, Department of Psychology, Ahvaz Branch, Islamic Azad University, Ahvaz, Iran

Abstract

The purpose of this research was to study the Prediction between Prediction between Academic burnout based on Academic anxiety, Religious commitment and Moral foundation Referred students to consuling centers of Ahvaz. The sample of research included 120 individuals that were selected by random sampling method based on Morgan table. For the measurement of the variable, Academic burnout questionnaire (Breso, Salanova & Schoufeli, 2007), Academic anxiety questionnaire (Heydarei, Seyedasiaban, Bozorghnia & Mashak, 2013), Religious commitment questionnaire (Worthington, 2003), Moral foundation questionnaire (Haidt & Graham, 2007) and were used. The current research was correlation, and the data analysis was performed using person correlation coefficient and multi-variant regression. The resulths at the $p < 0/0001$ level it showed that there was positive meaning relationship between Academic anxiety with Academic burnout. Also, negative meaning relationship between, religious commitment and moral foundation with academic burnout.

Keywords: Academic burnout, Academic anxiety, Religious commitment, Moral foundation, Students

پیش بینی فرسودگی تحصیلی براساس اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره

* رویا مشاک

استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید اشرفی اصفهانی، اصفهان، ایران.

سمیرا سیدآسیابان

استادیار، گروه روان‌شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

علیرضا حیدرئی

استاد، گروه روان‌شناسی، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

چکیده

هدف از این پژوهش، پیش‌بینی فرسودگی تحصیلی براساس اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره بود. طرح پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری کلیه دانشجویان دختر و پسر مراجعه کننده به مرکز مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز در سال ۹۳-۹۴ بودند. نمونه‌ای شامل ۱۲۰ نفر از دانشجویان دختر (۸۰ نفر) و پسر (۴۰ نفر) با روش تصادفی ساده انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های؛ فرسودگی تحصیلی (Breso, Salanova & Schoufeli, 2007)، اضطراب تحصیلی (Heydarei, Seyedasiaban, Bozorghnia & Mashak, 2013)، بنیان‌های اخلاقی (Worthington, 2003) استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از ضریب همبستگی رگرسیون نشان داد که فرسودگی تحصیلی به طور معناداری قادر به پیش‌بینی اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره هستند ($P < 0/0001$).

واژه‌های کلیدی: فرسودگی تحصیلی، اضطراب تحصیلی،

تعهد مذهبی، بنیان‌های اخلاقی، دانشجویان

مقدمه

یکی از دغدغه‌های روزافزون جامعه این است که چگونه می‌توان پیشرفت تحصیلی دانشجویان را ارتقا داد (Kong, 2024). دوره تحصیلی دانشگاهی به واسطه حضور عوامل متعدد، دوره ای فشارزا است. با پیشرفت علوم و به موازات آن، پیچیده تر شدن زندگی فردی و اجتماعی و متعاقباً بالا رفتن میزان استرس و اضطراب افراد نسبت به تحصیل و محیط تحصیلی، لزوم توجه به مسائل تنش زای روانی و اجتماعی انسانها بیش از پیش احساس می‌شود. مکان‌های آموزشی (از جمله دانشگاه‌ها) به عنوان محل کار یادگیرندگان محسوب می‌شوند؛ هر چند یادگیرندگان در موقعیت‌های آموزشی به عنوان کارمند کار نمی‌کنند، اما از دیدگاه روان شناختی، فعالیت‌های آموزشی و درسی آنها را می‌توان به عنوان یک «کار» در نظر گرفت (Salmela-Aro, Savolainen & Holopainen, 2008). به همین دلیل، کارکرد دانشگاه منحصر به انتقال دانش نیست تا خود را محدود به آموزش کند، بلکه یکی از کارکردهای آن تربیت انسان و کاهش عوامل تنش زا و اضطراب زا و چگونگی کنار آمدن با این عوامل است (Hosseini Chari & Fadakar, 2004). در سال‌های اخیر، محققان دریافته اند که احساسات منفی و اضطراب تأثیر قابل توجهی بر میزان فرسودگی تحصیلی دارد (Kong, 2024).

فرسودگی تحصیلی یک مشکل جدی و گسترده است که می‌تواند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموختگان را محدود کند و به عنوان خستگی و از دست دادن علاقه به یادگیری به دلیل فشار بیش از حد، که منجر به خستگی عاطفی، مسخ شخصیت و کاهش موفقیت شخصی می‌شود، تعریف می‌شود. دانش‌آموختگانی که فرسودگی تحصیلی را تجربه می‌کنند می‌توانند با پریشانی روانی قابل توجهی از جمله احساس اضطراب، افسردگی، ناامیدی، خصومت یا ترس مواجه شوند (Liu, Zhang, Wang, Rule, Abbey & et al, 2024). همچنین در وقیعت‌های آموزشی به خاطر تقاضاها و الزامات تحصیل، داشتن یک حس بدبینانه و بدون علاقه نسبت به مطالب و تکالیف درسی و احساس پیشرفت شخصی ضعیف در امور درسی و تحصیلی تعریف می‌شود و یکی از عوامل موثر بر کاهش انگیزه و عملکرد تحصیلی می‌باشد. فرسودگی یک

حالت ذهنی و فیزیکی سالم نیست و نباید به عنوان یک نشانه مثبت از سخت کار کردن تفسیر شود بلکه یکی از مسائلی است که موجب هدر رفتن نیروی انسانی و هزینه‌های صرف شده می‌شود و علاوه بر اثرات منفی که در زمان تحصیل دارد دارای تأثیرات بلندمدت دیگری نیز هست، دانش‌آموختگانی که در طی تحصیل دچار فرسودگی می‌شوند در آینده کمتر به وظایف شغلی مسلط بوده، از نتایج پژوهش‌های انجام شده در حیطه شغلی کمتر استفاده می‌کنند و تمایل به ترک خدمت بالاتری بعد از اشتغال دارند (Vahdani & Atashi, 2023).

با وجودی که فرسودگی تحصیلی یکی از مسائل گریبانگیر سیستم آموزشی در همه مقاطع تحصیلی است، در این میان یادگیرندگان، در سطوح دانشگاهی، بیشتر در معرض فرسودگی تحصیلی قرار دارند (Rostami, Abedi & Schaufeli, 2012). از عوامل مؤثر بر فرسودگی تحصیلی می‌توان به عوامل آموزشی از جمله اضطراب تحصیلی اشاره کرد (Pouratshi & Zamani, 2017). اضطراب تحصیلی اصطلاحی است کلی، که به نوعی اضطراب یا هراس اجتماعی خاص اشاره دارد که فرد را درباره توانایی‌هایش در مورد تحصیل دچار تردید می‌کند و پیامد آن کاهش توان مقابله با موقعیت‌هایی مانند امتحان است، موقعیت‌هایی که فرد را در معرض ارزیابی قرار می‌دهند و میتواند منجر به فرسودگی در فرد شو (Khosravi & Bigdely, 2008). اضطراب تحصیلی، همچنین به معنای نگرانی فرد درباره عملکرد (انتظار شکست)، استعداد و توانایی خویش (افکار مربوط به خود کم انگاری) در هنگام ارزشیابی است (Salend, 2011) و یکی از انواع اضطراب‌های موقعیتی است که در اکثر کشورهای جهان تجربه می‌شود، اما شیوع بیشتری در زنان و در جوانان دارد. این اضطراب در بسیاری از دانشجویان دانشگاهها نیز گزارش شده است (Brown, Forman, Herbert, Hoffman, Yuen & et al, 2011) و برآوردهای اخیر سطوح بالای اضطراب تحصیلی را در ۱۵ تا ۲۲ درصد دانشجویان نشان داده اند (Thomas, 2018). Cassady & Finch (2018) مطالعات Shahbazian Khonig & Hasani (2016) نشان داد که بین مؤلفه‌های اضطراب تحصیلی، نارسایی هیجانی و فرسودگی تحصیلی رابطه مثبت معنادار وجود دارد. Nasirizadeh (2014) در خلاصه‌ای از

اصول اخلاقی است که افراد در مسیر رشد خود آنها را کسب نموده‌اند (Gol Paror, 2010). Kohlberg (1969), Gilligan (1982) و Turiel (1983) براین باورند که اخلاق فقط عبارت است از اینکه چگونه افراد در ارتباط با هم عدالت، مراقبت و احترام را رعایت می‌کنند. بنیان‌های اخلاقی تعریف شده توسط Haidt & Graham (2007) عبارتند از: آسیب/مراقبت؛ این بعد به سیستم‌های دلبستگی ما و توانایی احساس درد دیگران و فضائلی مانند مهربانی، نجابت و پرورش مربوط می‌شود. انصاف/ فریب؛ به روند تکاملی نوع دوستی متقابل مربوط می‌شود و تولید ایده‌هایی مثل عدالت، حقوق و استقلال را در برمی‌گیرد. وفاداری/ خیانت؛ انسانها را به عنوان موجودات قبیله ای که قادر به تشکیل ائتلاف هستند در نظر می‌گیرد و این زمینه مربوط به فضائلی مثل وطن پرستی و از خودگذشتگی برای گروه است. احترام به مرجعیت؛ براساس تعاملات اجتماعی سلسله مراتبی شکل گرفته است. این زمینه مربوط به فضائلی مثل رهبری و از جمله احترام به اقتدار مشروع و احترام به سنتها است و خلوص؛ این بعد بر اساس مفاهیم دینی و تلاش برای زندگی در یک سطح عالی و اصیل و کمتر نفسانی است (Koleva, Selterman, Iyer, Ditto, 2013). Erly (2012) معتقد است که بنیان ششمی به نام آزادی/ ظلم؛ نیز وجود دارد. بنیانهای اخلاقی، متأثر از عوامل رشدی، شخصیتی، خانوادگی و فرهنگی هستند (Haidt & Joseph, 2007).

در مطالعات Neufeld-Kroszynski, Keren Michael & Karnieli-Miller (2024) پی بردند که فرسودگی می‌تواند رابطه بین استرس ادراک شده و کارآمدی شجاعت اخلاقی در دانشجویان را میانجی‌گری کند (Smith, Davy, Rosenberg & Haight 2002) نشان دادند که احتمال درگیر شدن در تقلب و فریبکاری (عوامل غیر اخلاقی) نسبت به سایر موارد، بیشتر تحت تأثیر ترسها، نگرانی‌ها، اضطراب‌های دانشجویان قرار می‌گیرد (که می‌تواند منجر به فرسودگی گردد). اما اخلاق تحصیلی می‌تواند باعث کاهش این نگرانی‌ها و اضطراب‌ها گردد (که در نهایت می‌تواند منجر به عدم فرسودگی تحصیلی شود). بررسی‌های Mousavi (2021) نشان داد که فضائل اخلاقی می‌تواند نقش پیش‌بینی کننده در

تحقیقی نتیجه گرفت که بین فرسودگی تحصیلی و اضطراب امتحان رابطه معنادار وجود دارد و اضطراب امتحان دانش‌آموزان تا حد زیادی به فرسودگی تحصیلی آنها بستگی دارد. Schaefer, Matthes, Pfitzer & Köhle (2007) نشان دادند دانشجویان با اضطراب تحصیلی زیاد، از دوره‌های طولانی مدت تحصیلی برخوردار بوده و به نسبت بیشتری از نگرانی‌های اجتماعی رنج برده و فرسودگی در این گروه بیشتر ظاهر کرده است. در مطالعه Liu, Zhang, Wang, Rule, Abbey & et al (2024) رابطه اضطراب و افسردگی با فرسودگی تحصیلی با نقش واسطه‌ای تاب‌آوری و خودکارآمدی مورد شناسایی قرار گرفت. همچنین در مطالعه Kong (2024) بیان شد که سطوح بالای اضطراب می‌تواند فرسودگی تحصیلی را پیش‌بینی کند.

بدون تردید تعهد به ارزش‌های دینی، انسان را در مقابل هجوم اضطراب، تردید و ناامیدی نیرومند و آماده می‌سازد. ارزش هر فرد مذهبی به میزان رشد آگاهی و بصیرت و دانایی وی بستگی دارد و تا زمانی که شناخت اصولی از مذهب شکل نگرفته باشد، نمی‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در زندگی رو به رشد فرد داشته باشد و این عقل و استدلال و بصیرت است که ارزش و چگونگی هیجان و احساسات مذهبی را تعیین نموده، به آن معنی و مفهوم داده و رشد یافته و عمیق می‌سازد. تعهد به ارزش‌های دینی عملاً به عنوان یک سیستم ارزشی به حرکت‌های انسان جهت داده، هدفمند نموده و به سوی اعتلای روانی، انسانی و تکامل رهنمون می‌سازد. دانشجویان، هر چه از ارزش‌های دینی بیشتری برخوردار باشند و مقید به انجام دادن اعمال مذهبی گردند به همان میزان، فرسودگی تحصیلی کمتری خواهند داشت و این اعتقادات، در صورت بروز مشکل از جمله اضطراب، در بهبود فرد، نقش به‌سزایی می‌تواند داشته باشد (Vahdani & Atashi, 2023).

یکی از عرصه‌هایی که معیارها و ارزشهای مذهبی و اخلاقی نقش غیر قابل انکاری را در تصمیم‌گیری و رفتارهای نهایی افراد ایفا می‌کند، عرصه تحصیل علم و دانش است. در عرصه تحصیل، افراد همواره با تقاضاهای مختلفی مواجه هستند که باید آنها را با تصمیم‌گیری مناسب با شرایط خود اجابت نمایند. بخش قابل توجهی از این تصمیمات، مبتنی بر

با توجه به پیشینه پژوهشی که هر کدام از این متغیرها بر روی گروه‌های مختلف ارایه شدند، آیا این روابط در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره متغیر است؟ به همین منظور پژوهش به پیش بینی اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی براساس فرسودگی تحصیلی دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره پرداخت. به منظور دستیابی به اهداف پژوهش مورد نظر، چهارفرضیه مورد بررسی قرار گرفتند که به شرح ذیل بودند:

- ۱) فرسودگی تحصیلی، قادر به پیش بینی اضطراب تحصیلی دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره است.
- ۲) فرسودگی تحصیلی، قادر به پیش بینی تعهد مذهبی دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره است.
- ۳) فرسودگی تحصیلی، قادر به پیش بینی بنیان‌های اخلاقی دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره است.

روش

روش پژوهش، جامعه آماری و نمونه:

طرح پژوهش توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی دانشجویان دختر و پسر شاغل به تحصیل و مراجعه کننده به مرکز مشاوره دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهواز در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ بود. به منظور تعیین حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان، ۱۲۰ نفر به روش تصادفی ساده تعداد نمونه برآورد گردید. گفتنی است ۵/۵ درصد دارای تحصیلات کارشناسی ارشد، ۷۵/۳ درصد دارای تحصیلات کارشناسی و ۱۵/۲ درصد فوق دیپلم بوده‌اند.

ابزار سنجش:

الف) پرسشنامه فرسودگی تحصیلی (Academic Burnout questionnaire): در این پژوهش از پرسشنامه فرسودگی تحصیلی که توسط (Breso, Salanova & Schoufeli, 2007) ساخته شده است، استفاده شد که سه طیف خستگی تحصیلی، بی‌علاقه‌گی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی را می‌سنجد. پرسشنامه مذکور ۱۵ ماده دارد که با روش لیکرتی پنج درجه ای از (کاملاً مخالف تا کاملاً موافق) درجه بندی شده‌اند.

رابطه بین فرسودگی و بهزیستی را ایفا کند. تحقیقات Nonis & Swift (2011) حاکی از آن است که دانشجویان به دلایل مختلفی نظیر احساس فشار برای گرفتن نمره، رقابت با همکلاسی‌ها، فشار و اضطراب واسترس روانی ناشی از تحصیل، درگیر رفتارهای غیر اخلاقی می‌شوند. Tamnaifar, Sediq Arfai, Akhwan Hijazi (2013)، معتقد بودند که بین هوش معنوی و مذهب و سلامت روان با فرسودگی تحصیلی رابطه معناداری وجود دارد. در مطالعه Haghnegahdar, Sharma, Hubbard & White (2021) شرکت در مراسم‌های مذهبی تأثیر قابل توجهی در کاهش فرسودگی تحصیلی دانشجویان داشته است. همچنین در پژوهشی که Moghimian, Salmani, Azarbarzin (2011) انجام دادند، نتایج نشان داد بین معنویت و اضطراب امتحان رابطه معکوس وجود دارد. یافته مطالعاتی Destyanto, Kristyanto, Kurnianingtyas (2024) حاکی از آن بود که معنویت در کمک به دانشجویان جهت پیشگیری از فرسودگی تحصیلی، خستگی عاطفی، بدبینی و درمان آن‌ها نقش مؤثری داشته است Fischer (2020) نیز بر زیستن با ارزش‌ها و فضیلت‌های اخلاقی که برآیندی جز بهزیستی برای افراد ندارد تأکید می‌کند.

همانطوری که بیان شد مذهب بسیاری از نیازهای اساسی انسان را برآورده می‌کند و خلاءهای اخلاقی، عاطفی و معنوی او را پر می‌کند، مذهب پاسخ بسیاری از سوالات را می‌دهد و بسیاری از مسائل را روشن نموده و اطمینان، امید و قدرت را در فرد تحکیم می‌نماید و خصوصیات اخلاقی و معنوی را در فرد و اجتماعات استحکام داده و پایگاه بسیار محکمی برای انسان در برابر مشکلات، مصائب و محرومیت‌های زندگی ایجاد می‌کند. با توجه به تحقیقات صورت گرفته و مطالب مطرح شده و ضرورت نگاه تحلیلی و علمی به نیروی انسانی در حال تحصیل که سرمایه‌های عظیم با قابلیت‌ها و توانمندی‌های بالقوه برای هر جامعه هستند و چنانچه توجه مناسبی به آنها شود نقش بسیار مهمی در رشد و توسعه و بالندگی آن جامعه ایفا می‌نمایند، این پژوهش به دنبال آنست که بدانند ارتباط بین هر کدام از متغیرهای اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی با فرسودگی تحصیلی به چه نحو است؟ و

است و می‌توان آن را به دو زیر شاخه تقسیم کرد: درون فردی (۶ عبارت) و میان فردی (۴ عبارت). سؤالات در قالب طیف پنج درجه ای لیکرت میزان موافقت یا مخالفت با هر یک از عبارت‌ها را مشخص می‌سازد. در تحقیق Hashemi (2014) به منظور بررسی پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده شد که برابر با ۰/۹۱ برای کل پرسشنامه محاسبه گردید و همبستگی این پرسشنامه با سه معیار تعهد مذهبی خودگزارشی (اعتبار سازه و ملاکی) در محیط دانشگاه مورد بررسی قرار گرفت و نشان داد که از اعتبار سازه ای و ملاکی مطلوبی برخوردار است. Shafi'i Arabi, Hassanzadeh, Ghasemian, Shabestani Monfared (2012) در سنجش پایایی، ضریب آلفای کل آزمون ۰/۹۳ و زیر مقیاس میان فردی ۰/۸۷ و درون فردی ۰/۹۲ گزارش داده اند. همچنین ضریب پایایی پرسشنامه با استفاده از روش بازآزمایی در فاصله سه هفته برای کل آزمون ۰/۸۷ و زیر مقیاس درون فردی ۰/۸۶ و زیر مقیاس میان فردی ۰/۸۳ بوده است. همچنین همبستگی پرسشنامه تعهد مذهبی با مقیاس صفات همدلی باتسون حاکی از اعتبار همگرایی این ابزار است. در این پژوهش، پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۹ برای کل آزمون به دست آمد. به منظور بررسی اعتبار سازه و ملاکی پرسشنامه، همبستگی این آزمون با سه معیار تعهد مذهبی و خود گزارشی (اعتبار سازه)، میزان شرکت در مراسم‌های مذهبی و همکاری با نهادهای مذهبی و گزارش فردی از میزان مذهبی بودن (اعتبار ملاکی) مورد بررسی قرار گرفت که معنادار بود و حاکی از اعتبار ملاکی و سازه آزمون است. سوال اول پرسشنامه: باورهای مذهبی، پشتوانه ی نوع نگاه من به زندگی است.

د) پرسشنامه بنیان‌های اخلاقی (Moral foundation questionnaire): در این پژوهش از پرسشنامه بنیان‌های اخلاقی که توسط Haidt & Graham (2007) ساخته و اعتباریابی شده است و دارای ۳۲ سوال و پنج عامل اخلاقی مراقبت/آسیب، انصاف، وفاداری به گروه، احترام به مرجعیت و خلوص را اندازه گیری می‌نماید. این مقیاس از دو بخش تشکیل شده است که عبارات بخش اول از عبارت ۱ تا ۱۶ یک مقیاس ۶ درجه ای لیکرت از (اصلاً مهم نیست تا خیلی مهم است) را

پایایی پرسشنامه برای سه حیطه فرسودگی تحصیلی به ترتیب ۰/۸۲/۷۰، ۰/۷۵ و محاسبه کرده اند و اعتبار پرسشنامه با روش تحلیل عامل تأییدی محاسبه شده است که شاخص‌های برازندگی تطبیقی (CFI)، شاخصهای افزایشی (IFI) و شاخص جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) مطلوب گزارش کرده اند. Noami (2008) پایایی این پرسشنامه را برای سه حیطه فرسودگی تحصیلی به ترتیب ۰/۷۹، ۰/۸۲ و ۰/۷۵ محاسبه و ضرایب اعتبار را از طریق همبسته کردن آن با پرسشنامه فشارزاهای دانشجویی به ترتیب ۰/۳۸، ۰/۴۲ و ۰/۴۵ به دست آورده است. در پژوهش حاضر برای محاسبه پایایی از ضرایب آلفای کرونباخ و تصیف استفاده شد که به ترتیب مقادیر ۰/۸۳ و ۰/۷۹ به دست آمد. ضرایب روایی سازه این پرسشنامه با استفاده از محاسبه همبستگی ساده بایک سؤال محقق ساخته ۰/۴۸ به دست آمد. سوال اول پرسشنامه: احساس می‌کنم که به خاطر انجام فعالیت‌های مربوط به تحصیل، تهی شده‌ام.

ب) پرسشنامه اضطراب تحصیلی (Academic Anxiety questionnaire): در این پژوهش از پرسشنامه اضطراب تحصیلی که توسط Heydarei, Seyedasiaban, Bozorghnia & Mashak (2013) برای سنجش اضطراب در محیط تحصیل، پرسشنامه ۴۱ سوالی محقق ساخته برای این پژوهش ساخته و آماده اجرا شد. بر پایه مقیاس پنج درجه ای لیکرت از نمره ۱ = کاملاً مخالفم تا نمره ۵ = کاملاً موافقم پاسخ داده می‌شود و در آن اضطراب اجتماعی، اضطراب امتحان، اضطراب عمومی و اضطراب مرگ، مورد سنجش قرار می‌گیرد. تحلیل عامل اکتشافی با چرخش واریماکس منجر به استخراج چهار عامل شد (Heydarei Seyedasiaban, Bozorghnia & Mashak, 2013). آلفای کرونباخ این چهار عامل به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۸۸، ۰/۹۰ و ۰/۸۴ به دست آمد. در این تحقیق آلفای کرونباخ کل ۰/۸۵ به دست آمد. سوال اول پرسشنامه: در حال گرفتن یک آزمون مهم، تعریق من زیادی است.

ج) پرسشنامه تعهد مذهبی (Religious commitment questionnaire): در این پژوهش از پرسشنامه تعهد مذهبی که توسط Worthington (2003) ساخته شد و ۱۰ سوالی

در اجرای تحلیل عاملی از نوع تأییدی این پرسشنامه، همه بارهای عاملی در سطح (۰/۰۰۰۱) معنادار بودند. شاخص‌های نیکویی برازش مدل شامل مجذور کای (χ^۲)، نسبت مجذور کای به درجه آزادی (χ^۲/df)، شاخص‌های IFI، CFI و RMSEA برای الگو، به ترتیب ۶۷۵/۰۵۹، ۲/۰۷، ۰/۹۱، ۰/۸۹ و ۰/۰۵۶ می‌باشد. بنابراین، می‌توان گفت که مدل مذکور با داده‌ها برازش مطلوبی دارد. در این تحقیق آلفای کرونباخ کل ۰/۷۹ به دست آمد. سوال اول پرسشنامه: این که آیا فرد از نظر عاطفی هیجانی رنج دیده است یا خیر؟

روش اجرا و تحلیل داده‌ها:

روش اجرای این نمونه‌گیری بدین ترتیب بود که در ابتدا با مراجعه به معاونت دانشجویی و کسب اجازه، با هماهنگی لازم با مسئولین دفتر مشاوره، از میان مراجعین افرادی که تمایل به همکاری داشتند، راهنمایی و توجیه لازم نسبت به نحوه پاسخ به پرسش‌ها شده و سپس پرسشنامه‌ها به هم الحاق و بین افراد توزیع و پس از تکمیل، جمع‌آوری شدند (اجرای هر پرسشنامه به صورت جداگانه برای هر نمونه بود). در تحلیل داده‌ها، از روش‌های همبستگی رگرسیون استفاده شد و با نرم افزار Spss20 انجام گرفت.

یافته‌ها:

نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام برای پیش‌بینی فرسودگی تحصیلی با اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی در جدول ۲ ارائه شده است.

شامل می‌شود و سوال ۶ این بخش در جماع نمرات محاسبه نمی‌شود. بخش دوم از عبارت ۱۷ تا ۳۲ به صورت مقیاس ۶ درجه‌ای لیکرت از (به شدت مخالفم تا به شدت موافقم) را در بر می‌گیرد. در این بخش نیز ۲۲ سوال در جمع نمرات محاسبه نمی‌شود. Haidt & Graham (2007) آلفای کرونباخ، مراقبت/آسیب، انصاف، وفاداری به گروه، احترام به مرجعیت و خلوص رابه ترتیب ۰/۶۹، ۰/۶۵، ۰/۷۱، ۰/۷۴ و ۰/۸۴ بدست آورده اند Seifi Qozlu, Hamidi, Sharifi & Khalili (2011) ضریب پایایی کلی این مقیاس را ۰/۷۹ و همچنین برای مراقبت/آسیب، انصاف، وفاداری به گروه، احترام به مرجعیت و خلوص به ترتیب ۰/۵۸، ۰/۷۹، ۰/۶۱، ۰/۷۰ و ۰/۷۳ را بدست آورده است. همچنین برای اعتبار مقیاس از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده نموده است که شاخص‌های نیکویی برازش مدل شامل نسبت مجذور کای به درجه آزادی (χ^۲/df)، شاخص‌های IFI، CFI و RMSEA برای الگو، به ترتیب ۱،۱/۱۲، ۰/۹۱ و ۰/۰۴۷ می‌باشد. در پژوهش Hasannia, Khormaei & Sheikhul-Islami (2014) ضرایب پایایی به روش تصنیف برای کل مقیاس بنیان‌های اخلاقی ۰/۶۳ و ۰/۶۲، برای خرده مقیاس‌های مراقبت/آسیب به ترتیب (۰/۵۸ و ۰/۶۱)، انصاف (۰/۵۹ و ۰/۵۵)، وفاداری به گروه (۰/۶۵ و ۰/۵۷)، احترام به مرجعیت (۰/۴۹ و ۰/۵۳) و خلوص (۰/۵۹ و ۰/۵۱) به دست آمده است. همچنین روایی این پرسشنامه، با استفاده از یک نمونه ۲۸۵ نفری از دانشجویان کارشناسی دانشگاه‌های یاسوج در سال تحصیلی ۹۴ - ۹۳ و روش تحلیل عامل تأییدی، از طریق تحلیل ساختارهای گشتاوری، روی ماده‌های این مقیاس انجام شد.

جدول ۱- همبستگی بین متغیرهای فرسودگی تحصیلی، اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی در دانشجویان

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	ضریب همبستگی (r)	سطح معنی‌داری (p)	تعداد
	اضطراب تحصیلی	۰/۴۳	۰/۰۰۰	۱۲۰
	تعهد مذهبی	-۰/۴۵	۰/۰۰۰	۱۲۰
	بنیان‌های اخلاقی	-۰/۵۷	۰/۰۰۰	۱۲۰

تحصیلی در سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰۱ رابطه معناداری وجود

مطابق جدول (۱) بین اضطراب تحصیلی با فرسودگی

داشت. بنابراین فرضیه اول تأیید گردید. بین تعهد مذهبی با فرسودگی تحصیلی در سطح معنی‌داری ۰/۰۰۰۱ رابطه معناداری وجود داشت. بنابراین فرضیه سوم نیز تأیید گردید.

جدول ۲- نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام برای پیش بینی فرسودگی تحصیلی از اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره

متغیر ملاک	متغیرهای پیش بین	همبستگی چندگانه	ضریب تعیین (RS)	نسبت (F)	احتمال (P)	β	t	سطح معنی داری (p)
اضطراب تحصیلی	تعهد مذهبی	۰/۳۸	۰/۱۴	۲۴/۶۳	۰/۰۰۰	-۰/۲۷	-۳/۹۸	۰/۰۰۰
	بنیان‌های اخلاقی					-۰/۳۰	-۳/۶۷	۰/۰۰۴

در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد (جدول ۱). به عبارت دیگر با افزایش اضطراب تحصیلی میزان فرسودگی تحصیلی در دانشجویان نیز افزایش می‌یابد و با افزایش فرسودگی تحصیلی، فرآیند افزایش اضطراب تحصیلی قابل پیش بینی است (جدول ۲). نتایج حاصل از این فرضیه با یافته‌های؛ Kong Liu, Zhang, Wang, Rule, Abbey & et al (2024)، Schaefer, Matthes, Pfitzer & Köhle (2024)، Nasirizadeh Shahbazian Khonig & Hasani (2014)، (2016) همخوانی دارد. از یافته‌های حاضر چنین می‌توان استنباط کرد که استرس و اضطراب، زمانی اتفاق می‌افتد که تقاضاهای درسی از منابع فراگیران فراتر رود و اگر اضطراب فراگیران ادامه یابد آنها تمایل خواهند داشت که فشار را به صورت خستگی هیجانی و فرسودگی تجربه کنند. در واقع، با افزایش خستگی هیجانی، مواجهه تدافعی را به صورت بی‌علاقه‌گی، افزایش خواهد داد که اینگونه خودارزیابی منفی را به صورت کارآمدی پایین پرورش خواهد داد. فراگیرانی که موقعیتهای آموزشی را دوست ندارند احتمالاً مشکلات رفتاری درونی و بیرونی، مشکلات روان تنی و سلامت روان و اضطراب را زیادتر تجربه می‌کنند و به تدریج دچار فرسودگی تحصیلی می‌شوند.

به علاوه، یافته‌های فرضیه دوم نشان داد که بین تعهد

چنانچه در جدول ۲ ملاحظه می‌شود از میان متغیرهای پیش بین وارد شده (اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی) در معادله رگرسیون همزمان، متغیر اضطراب تحصیلی با ضریب استاندارد بتا ۰/۳۶ و $p=0/001$ متغیر تعهد مذهبی با ضریب استاندارد بتا ۰/۲۷۰ - و $p=0/001$ و متغیر بنیان‌های اخلاقی با ضریب استاندارد بتا ۰/۳۰ - و $p=0/004$ دارای توان پیش بینی معناداری برای فرسودگی تحصیلی دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره بوده است. بنابراین فرضیه‌های اول، دوم و سوم در ارتباط با سه متغیر اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی تأیید شد. نتایج حاصل برای اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان‌های اخلاقی با فرسودگی تحصیلی برابر با $MR=0/38$ و $RS=0/14$ می‌باشد که در سطح $p=0/000$ معنادار می‌باشد. با توجه به مقدار ضریب تعیین (RS)، مشخص شده که ۶۵ درصد واریانس فرسودگی تحصیلی توسط متغیرهای پیش بین قابل تبیین می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری:

هدف از این پژوهش پیش بینی فرسودگی تحصیلی براساس اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی، بنیان‌های اخلاقی در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره بود. یافته‌های فرضیه اول نشان داد که بین اضطراب تحصیلی و فرسودگی تحصیلی

افزایش بنیان‌های اخلاقی میزان فرسودگی تحصیلی در دانشجویان کاهش می‌یابد و با کاهش فرسودگی تحصیلی، فرآیند افزایش بنیان‌های اخلاقی قابل پیش بینی است (جدول ۲). نتایج حاصل از این فرضیه با یافته‌های Neufeld- (2024) Kroszynski, Keren Michael & Karnieli-Miller Mousavi, (2002) Smith, Davy, Rosenberg & Haight, (2021) Nonis & Swift (2011) همخوانی دارد. عدم رعایت اصول اخلاقی در محیط‌های دانشگاهی، دانشجویان را به سوی رفتارهای فریبکارانه و نامناسب در امور تحصیل می‌کشاند (Borkowski & Urgas, 1998). دانشجویان به دلایل مختلفی نظیر احساس فشار برای گرفتن نمره، رقابت با همکلاسی‌ها، فشار روانی تحصیلی که می‌تواند منجر به اضطراب و سپس فرسودگی تحصیلی گردد، درگیر رفتارهای غیراخلاقی می‌شوند. معمولاً زمانی که فضائل و ارزشها و بنیانهای اخلاقی نزد افراد پررنگ باشد، می‌تواند منجر به کاهش نگرانی‌ها و استرس‌ها و اضطرابهای دانشجویان گردد. افرادی که دارای مطلوب‌ترین تصویر از خود و بیشترین اعتماد به نفس و احترام به خود هستند، در نتیجه نه تنها اخلاقی رفتار کردن را برای خود یک ضرورت می‌دانند بلکه نسبت به دیگران دیدگاه مثبت و توأم با احترام دارند (Mikulincer, Shaver, Sapir-Lavid & Avihou-Kanza, 2009). مکاتب و شیوه‌های مختلف روان درمانی در مشاوره‌ها، همگی هدف اصلی خود را رهایی از اضطراب و ایجاد احساس امنیت و جلوگیری از فرسودگی در انسان می‌دانند که از میان کوشش‌های فراوانی که برای پیشگیری از ابتلا به اضطراب و فرسودگی به عمل آمده، برخی رویکردهای جدید در میان روان‌شناسان به تأثیر مذهب و دین و داشتن ویژگی‌های اخلاقی (عدالت، انصاف و وفاداری و...) در سلامت روان اشاره دارد. ایمان به خدا و تعهدات مذهبی و توجه به اصول و بنیان‌های اخلاقی از نگاه این گروه از روانشناسان در خود سرچشمه ای بیکران از آرامش و قدرت معنوی دارا است که می‌تواند هر گونه اضطراب و نگرانی را از انسان زدوده و در برابر فشارهای درونی و بیرونی به انسان مصونیت ببخشد. زمانی که فرسودگی تحصیلی افراد بالا می‌رود و نگرش فرد نسبت به خود منفی می‌شود، تعهد

مذهبی و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره رابطه منفی و معنی دار وجود دارد (جدول ۱). به عبارت دیگر با افزایش تعهد مذهبی میزان فرسودگی تحصیلی در دانشجویان کاهش می‌یابد و با کاهش فرسودگی تحصیلی، فرآیند افزایش تعهد مذهبی قابل پیش بینی است (جدول ۲). نتایج حاصل از این فرضیه با پژوهش‌های مطالعه، Destyanto, Haghnegahdar, (2024) Kristyanto, Kurnianingtyas Tamnaifar, Sediq, (2021) Sharma, Hubbard & White Moghimian, Salmani, (2013) Arfai, Akhwan Hijazi Azarbarzin (2011) همخوانی دارد. خدواند در سوره انعام (۸۲) می‌فرماید: «کسانی که ایمان آورده و ایمان خود را با هیچ ستمی نیامیخته اند، اینان از خشم خدا { درامانند و اینان هدایت یافتگانند». افرادی که دارای تعهد مذهبی بالایی هستند راحت تر می‌توانند با اضطراب‌ها و استرس‌ها برخورد کنند. این افراد بیش از سایرین در بحران‌های روحی و مشکلات که می‌تواند در زمینه تحصیل باشد معنایی برای یادگرفتن دارند. افراد با تعهد مذهبی بالا دارای رفتارهای پسندیده ای همچون بخشش، سخاوت، انسانیت، عشق و شفقت هستند که این صفات می‌توانند بی‌علاقه گی نسبت به تحصیل، استرس دوران تحصیل، عدم اشتیاق به محل تحصیل و دوستان دوره تحصیلی را کاهش دهد. تعهد مذهبی کمک می‌کند که ثبات و اعتماد به نفس افراد افزایش یابد و راحت تر با مسائل تحصیلی کنار بیایند. این امر اثربخشی و عملکرد تحصیلی افراد را بهبود بخشیده و باعث بهبود ارتباطات در محیط تحصیلی و در نهایت منجر به از میان برداشتن موانع می‌شود. بنابراین در محیط تحصیلی در شرایطی که معضلاتی همچون افزایش غیبت از تحصیل، ترک تحصیل، فرسودگی تحصیلی و کاهش تعهد دانشجویان نسبت به تکالیف تحصیلی و ضعف در پیشرفت درسی و ... که می‌تواند منجر به عدم سلامت روان فرد شود، وجود داشته باشد ضرورت توجه به تعهدات مذهبی و بهبود آن در دانشجویان اهمیت می‌یابد.

یافته‌های فرضیه سوم نشان داد که بین بنیان‌های اخلاقی و فرسودگی تحصیلی در دانشجویان مراجعه کننده به مرکز مشاوره رابطه منفی و معنی دار وجود دارد. به عبارت دیگر با

استرس و اضطراب، هوش معنوی، مهارتهای فراشناختی و از این قبیل به کنترل، پیشگیری و درمان فرسودگی تحصیلی (که نوعی خستگی نسبت به انجام تکالیف درسی و مطالعه و همچنین نگرش بدبینانه نسبت به تحصیل و مطالب درسی است و نهایتاً منجر به احساس بی کفایتی تحصیلی می شود) پردازند. و پیشنهاد دیگر اینکه این پژوهش مشابه در جوامع دیگر، سازمانهای دیگر و گروههای دیگر انجام شود. در انتها از دانشجویان و کادر مشاوره ای دانشگاه که در این تحقیق ما را همراهی نمودند بسیار سپاسگزاریم.

منابع

- Borkowski SC, Urgas YJ. (1998). Business students and ethics: a meta-analysis. *Journal of Business Ethics*. 17(3)1117-1127. <https://doi.org/10.1023/A:1005748725174>.
- Breso, E., Salanova, M. & Schoufeli, B. (2007). "In search of third dimension of Burnout", *Applied Psychology*, 56(3), 460-472. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.2007.00290.x>.
- Brown, L. A., Forman, E. M., Herbert, J. D., Hoffman, K. L., Yuen, E. K., & Goetter, E. M. (2011). A randomized controlled trial of acceptance-based behavior therapy and cognitive therapy for test anxiety: A pilot study. *Behavior Modification*, 35(1), 31-53. <https://doi.org/10.1177/0145445510390930>.
- Destyanto, T.Y.R., Kristyanto, T.H.W., Kurnianingtyas, C.D. (2024). The Relationship of Spirituality and Burnout Prevention in Geology Students: Study in Universitas Indonesia. In: Ng, Y.G., Daruis, D.D., Abdul Wahat, N.W. (eds) *Human Factors and Ergonomics Toward an Inclusive and Sustainable Future*. HFEM 2023. Springer Series in Design and Innovation, vol 46. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-60863-6_28.
- Early, B. (2012). *The Righteous Mind: Why Good People Are Divided by Politics and Religion*, by Jonathan Haidt. New York, NY: Pantheon Books, Illustrated, 34(2)..231-233. <https://doi.org/10.1080/15426432.2015.1038148>.
- Fischer, E. F. (2020). Introduction. *The Good Life: Values, Markets, and Wellbeing*. In *The Good Life* (pp. 1-20). Stanford University Press. <https://openanthcoop.net/wp-content/uploads/2012/09/Fischer-OACP-Working-Paper-14.pdf>.
- Gol Paror, M. (2010). The role of educational ethics in the relationship between justice and injustice in education Academic cheating: structural equation model. *Journal of educational psychology*. 11(37), 51-67. [Persian]. https://jep.atu.ac.ir/article_

مذهبی می تواند به عنوان مکانیسم سازنده، اضطراب تحصیلی فرد را کاهش و سلامت روانی را ارتقا دهد. تعهد مذهبی مرحله ای است که طی آن افراد، معنای زندگی را درک کرده و به آرامش می رسند و به واسطه بهره مندی از این آرامش درونی، کمتر در محیط تحصیل دچار اضطراب می شوند و این می تواند به ایجاد نگرش مثبت نسبت به خود کمک کند. رفتارهایی همچون بخشش، انسانیت، عدالت، عشق و خلوص در کارها از ویژگی های تعهد مذهبی است. شواهد پژوهشی نشان می دهد که در محیط های مختل کاری و تحصیلی زمانی که بنیان های اخلاقی (عدالت، وفاداری، احترام به دیگران و...) رنگ می بازد در افراد اضطرابی به وجود می آید که سلامت روان فرد را مورد تهدید قرار می دهد و می تواند باعث فرسودگی فرد و عدم تمایل به ادامه کار یا تحصیل در فرد شود و با تعهد مذهبی می تواند با ایجاد نگرش هدفدار و معنادار در افراد و با افزایش صداقت، اعتماد، امنیت در محیط تحصیل سلامت روان فرد را تضمین کند. در واقع گفته می شود که تعهد مذهبی از طریق دانش ضمنی تصمیمات را تحت تأثیر قرار می دهد. به این ترتیب که با رشد و توسعه استانداردهای زندگی، دانشجویان تعلقات خود را به سمت خودشکوفایی و معنویت سوق می دهند و اینگونه درک از زندگی و تحصیل در کنترل اضطراب و کاهش فرسودگی تحصیلی مؤثر است.

از جمله محدودیتهای این پژوهش این است که در دفاتر مشاوره ای دانشگاه انجام شده است که مراجعین آن دانشجوی هستند، به همین دلیل تعمیم آن به سایر مراکز آموزشی باید با احتیاط صورت گیرد. علاوه بر این در سازمان و دانشگاه مورد مطالعه ویژگی های جمعیت شناختی از جمله؛ قومیت، فرهنگ، زبان، سن، جنسیت و تأهل و سایر مشخصه های اجتماعی ممکن است بر متغیرهای مورد مطالعه پژوهش تأثیر بگذارد. پیشنهاد می شود با عنایت به اینکه مشخص شده بین فرسودگی تحصیلی و اضطراب تحصیلی، تعهد مذهبی و بنیان های اخلاقی دانشجویان رابطه وجود دارد لازمست مسئولین فرهنگی و آموزشی دانشگاه ها با روشهای خاصی مثل آموزشهای تاب آوری، باورهای خودکارآمد تحصیلی، امید، حل مساله، مسئولیت پذیری، کنترل خشم، مدیریت

- role of emotion regulation strategy. Addressing Global Challenges – Exploring Socio-Cultural Dynamics and Sustainable Solutions in a Changing World. Edition 1st Edition. Imprint Routledge. 315-320. DOI: 10.1201/9781032676043-43.
- Mikulincer, M., Shaver, P. R., Sapir-Lavid, Y., & Avihou-Kanza, N. (2009). What's inside the minds of securely and insecurely attached people? The secure-base script and its associations with attachment-style dimensions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97(4), 615–633. <https://doi.org/10.1037/a0015649>.
- Moghimian, M., Salmani, F., Azarbarzin, M. (2011). The relationship between exam anxiety and spiritual health of nursing students. *Journal of Qom University of Medical Sciences, special issue of medicine and industry*. 5(3), 31-36. [Persian]. URL: <http://journal.muq.ac.ir/article-1-624-fa.html>
- Mousavi, S.F(2021). Burnout and Well-Being in Couples Relationships: The Predictive Role of Moral Virtues in Dyadic Relationship. *Journal of Counseling Research Iranian Counseling Associatio*. 20(80), 106-128. [Persian]. DOI: 10.18502/qjcr.v20i80.8499.
- Nasirizadeh, S. (2014). Investigating the relationship between academic burnout and problem solving methods with exam anxiety of female second year high school students in Tehran. *International Conference on Humanities, Psychology and Social Sciences, Tehran*. <https://civilica.com/doc/436185/>
- Neufeld-Kroszynski, G., Keren Michael, K& Karnieli-Miller,O(2024). Associations between medical students' stress, academic burnout and moral courage efficacy. *BMC Psychology*. 12(296), 1-11. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01787-6>.
- Noami, A. (2008). The relationship between the quality of learning experiences and academic burnout of master's students of Shahid Chamran University of Ahvaz. *Journal of Psychological Studies*. 5(3), 117-134. [Persian]. <https://ensani.ir/fa/article/27388>
- Nonis SA, Swift Co (2011). Cheating behavior in the marketing classroom: an analysis of the effects of demographics, attitudes, and in-class deterrent strategies. *Journal of Marketing Education* 20(3): 188-199. <https://doi.org/10.1177/027347539802000302>
- Pouratshi, M & Zamani, A (2017). The effect of educational factors on students' academic burnout. *Agricultural Engineering. Economic Research and Agricultural Development of Iran*.49(1), 163-151. [Persian]. DOI: 10.22059/ijaedr.2018.66054.
- Rostami, Z., Abedi, M. R., & Schaufeli, W. B. (2012). Dose interest predicts academic burnout?. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 3(9), 877–885. [Persian].
- Salend, S. J. (2011). Addressing test anxiety. *Teaching* 3496.html.
- Haghnegahdar, M., Sharma, P., Hubbard, KP& White, WA(2021). The Influence of Religious Belief on Burnout in Medical Students. *Science of Medicine*. 118(1). 63-67. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7861608>
- Haidt, J., & Graham, J. (2007). When morality opposes justice: Conservatives have moral intuitions that liberals may not recognize. *Social Justice Research*, 20(2)98-116. <https://doi.org/10.1007/s11211-007-0034-z>.
- Haidt, J., & Joseph, C. (2007). The moral mind: How 5 sets of innate intuitions guide the development of many culture-specific virtues, and perhaps even modules. In P. Carruthers, S. Laurence & S. Stich (Eds.), *The Innate Mind*, Vol. 3 (pp. 367-391). New York: Oxford. https://uutampa.org/uuhumanist/shaagdata/history/120619_moralmind_haidt.pdf
- Hasannia, S., Khormaei, F., Sheikhu-Islami, R. (2014). Causal relationship between attachment styles and moral foundations through the mediation of moral identity. *Social psychology researches*. 5(18), 75-98. [Persian]. https://www.socialpsychology.ir/article_121519.html.
- Hashemi, A. (2014). Examining the mediating role of mental health in the relationship between religious commitment and job performance in Islamic Azad University, Lamard branch. *Journal of Psychological Methods and Models*. 5(18), 65-79. [Persian]. <http://ensani.ir/file/download/article/20160206111800-10009-110.pdf>
- Heydarei , A.,Seyedasiaban, S., Bozorghnia, A & Mashak, R(2013). Construction and validation of academic anxiety test for students of Islamic Azad University, Ahvaz branch. *Research project or financial support of Islamic Azad University Ahvaz branch*. [Persian].
- Hossein Chari, M., Fadakar, M. (2004). Examining the effect of the university on communication management based on the comparison of students and students. *Daneshwar magazine*. 3 (15), 21-32. [Persian] . <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/844539>.
- Khosravi M., Bigdely. I(2008). The relationship between personality factors and test anxiety among university students. *J Behav Sci*;1(2): 13-24. [Persian] <http://ensani.ir/file/download/article/20101004165948>.
- Koleva .S , Selterman .D , Iyer .R , Ditto .P , Graham.J.(2013). The Moral Compass of Insecurity:Anxious and Avoidant Attachment Predict Moral Judgment. *Social and Personality Psychological Science*. 5(2). 23-34. <https://doi.org/10.1177/1948550613490965>
- Kong, L(2024). Relationship between anxiety and academic burnout in college students: The mediating

- Education. 20(2)45-65. [https://doi.org/10.1016/S0748-5751\(01\)00026-4](https://doi.org/10.1016/S0748-5751(01)00026-4).
- Tamnaifar, M., Sediq Arfai, F., Akhwan Hijazi, Z. (2013). The relationship between academic burnout and mental health and spiritual intelligence. *Journal of Educational Psychology Studies*. 11(19), 61-90. [Persian]. <https://ensani.ir/fa/article/353706/>.
- Thomas, C. L., Cassady, J. C., & Finch, W. H. (2018). Identifying severity standards on the Cognitive Test Anxiety Scale: Cut score determination using latent class and cluster analysis. *Psych educational Assessment*, 5(36), 492-508. <https://doi.org/10.1177/0734282916686004>
- Vahdani, Z & Atashi, F(2023). Investigating the relationship between commitment to religious values and academic burnout of first secondary students in Dashtestan city. *The Quarterly Journal of Approach to Philosophy in Schools and Organizations*. 2(3), 94 – 104. [Persian]. <http://www.esbam.ir>
- Wanqing Liu,W., Zhang,R., Wang,H., Rule,A., Wang,M., Abbey,C., Singh,MK., Rozelle, S., She, X & Tong,L(2024). Association between anxiety, depression symptoms, and academic burnout among Chinese students: the mediating role of resilience and self-efficacy. *BMC Psychology*. 12(335).1-11. <https://doi.org/10.1186/s40359-024-01823-5>
- Worthington Jr EL.(2003). Hope-focused marriage: recommendations for researchers, clinicians, and church workers. *Journal of Psychology and Theology*,31(3):231-9. 3 <https://doi.org/10.1177/009164710303100308>
- Exceptional Children, 44(2), 58–68. <https://doi.org/10.1177/004005991104400206>
- Salmela-Aro, K.; H. Savolainen & L. Holopainen. (2008). Depressive Symptoms and School Burnout During Adolescence. *Journal of Youth and Adolescence*. 6(8)34-45. <https://sid.ir/paper/582685/en>.
- Schaefer, A., Matthes, H., Pfitzer, G., & Köhle, K. (2007). Mental health and performance of medical students with high and low test anxiety. *Psychotherapy Psychosomatic Medical Psychology*, 57(7), 289-297. <https://doi.org/10.1055/s-2006-951974>.
- Seifi Qozlu, J., Hamidi , O., Sharifi, G& Khalili,S (2011). Investigating of Effectiveness of Life Skills Training on Marital Satisfaction their spouses in Mughan city.5(1), 115-139. [Persian]. DOI: 20.1001.1.22516654.1394.5.1.6.2.
- Shafi'i Arabi, H., Hassanzadeh, R., Ghasemian, D., Shabestani Monfared, A. (2012). Educational needs assessment based on the levels of religious commitment, mental health and hope in cancer patients of Shahid Rajaei hospital in Babolsar. *Two quarterly journals of medical education*. 2(1), 41-46. [Persian]. URL: <http://mededj.ir/article-1-47-fa.html>
- Shahbazian Khonig, A & Hasani, O (2016). The role of test anxiety and emotional deficiency in Academic burnout of students. *Tarbiat researches*, 9(35). 50-36. [Persian]. URL: <http://erj.khu.ac.ir/article1-299-fa.html>
- Smith KJ, Davy JA, Rosenberg DL, Haight GT (2002). A structural modeling investigation of the influence of demographic and attitudinal factors and in-class deterrents on cheating behavior among accounting majors. *Journal of Academic*